

**Kunskap och klimat
– reflektioner om
vetenskapsförnekelse**

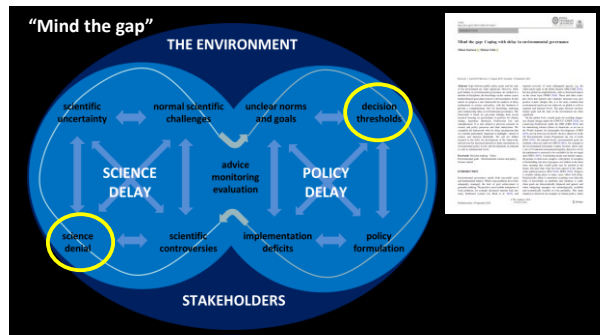
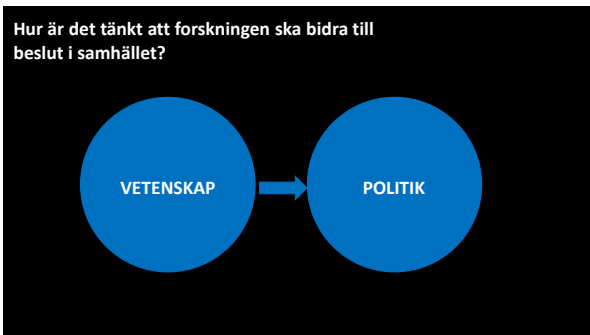
Mikael Karlsson
Docent miljövetenskap
Uppsala universitet

**Mänskligheten påverkar otvetydigt klimatet
och det är oerhört kostsamt**

Vetenskapsförnekelse

Och förnekelse av förnekelsen...

Vetenskapsförnekelse i miljöfrågor

- **Omfattande forskning om förnekelse**
 - Förnekelse (denial) inte skepticism (skepticism)
- **Vad förnekas?**
 - Klimatförändringar, men även ozonuttnning, miljögifter...
 - "Trend – attribution – impact denial"
 - "Literal – interpretive – implicatory" denial ("responsförnekelse")
 - Förnekelse – från naiv till motiverad
- **Vilka förnekar?**
 - Väldigt få forskare
 - Vissa regeringar (varierar)
 - Politiska och religiösa organisationer
 - Vissa företag, t.ex. inom fossilindustrin
 - Vissa media (tv-kanaler etc.; stora variationer)
 - Delar av allmänheten i flera länder, men främst i USA

Uttrycksformer och förklaringar

- **Hur yttrar sig vetenskapsförnekelse på miljöområdet?**
 - Konspirationsteorier
 - Påstår att resultat beror på värderingar
 - Tilltro till falska experter (särskilt på nätet)
 - Plockar russinen ur kakan; förtränger motbevis
 - Orimliga förväntningar på vad vetenskap kan visa
 - Ifrågasätter forskares motiv, integritet och kommunikation

Uttrycksformer och förklaringar

- Hur yttrar sig vetenskapsförnekelse på miljöområdet?
 - Konspirationsteorier
 - Påstår att resultat beror på värderingar
 - Tilltro till falska experter (särskilt på nätet)
 - Plöcker russin en kakan; förtränger motbevis
 - Orimliga förväntningar på vad vetenskap kan visa
 - Ifrågasätter forskares motiv, integritet och kommunikation
- Hur kan vetenskapsförnekelse i miljöfrågor förklaras?
 - Psykologiska och socialpsykologiska faktorer: försvarsmekanismer, kognitiv dissonans...
 - Sociologiska och politiska faktorer: "the denial machine"
 - Värderingar: individualistiska, konservativa, nyliberala, evangeliska; kombinationer... hög utbildning ingen garanti
 - Medias "balanseringsprincip": har förändrats över tid

Förnekelse från höger till vänster

Responsförnekelse

Myror i Rinin, vetenskap och en killgissare

"Kemikalieförnekelse"

"...Carson's case was 'unfair, one-sided, and hysterically overemphatic'..."

The Nobel Prize in Chemistry 1995

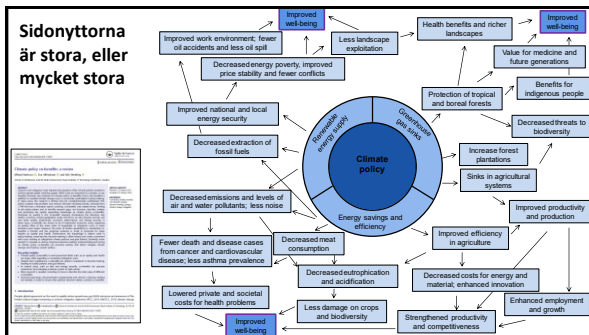

"...the criticism of CFCs was 'orchestrated by the ministry of disinformation of the K.G.B.'..."

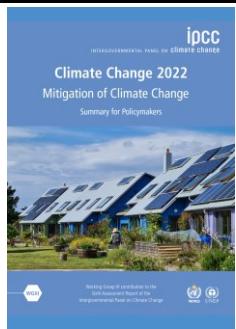

Att motverka vetenskapsförnekelse

- Utbildning och fakta viktig
- Fundera på hur budskap ramas in
- Stärk dialog, delaktighet och samarbete
- Berätta vad vetenskap är och hur forskare arbetar
- Stärk och bredda processerna för vetenskaplig konsensus
- Avslöja hur de organiserade vetenskapsförnekarna "arbetar"
- Ifrågasätt felaktig balansering i media och undvik "omöjliga" debatter
- Lyft fram de många och ofta stora sidonyttor mot klimatåtgärder i debatten

Det finns gott om lösningar – och de mest verksamma är faktiskt gratis

Myter om klimatåtgärder

Myter	Hur det snarare är
• Hot mot sysselsättning	• Jobbskapande klimatpolitik visar
• Hotar företags konkurrenskraft	• Allt fler företag visar sig vinna och ställa om
• Hotar energi och transporter	• Gott om alternativ – och stöd kan preciseras
• Hotar glesbygden	• Sveriges gröna guld – politik kan differentieras
• Hotar låginkomsttagare	• Nej, klimatpolitik är dålig fördelningspolitik
• Åtgärder mycket kostsamma	• Nej, passivitet dyrare; sidonyttor stora

SYDSVENSKAN 175 år

Malmö Lund Sport Näringsliv Dygnet runt Kultur Opinion Mer E-t

OPINION

Aktuella frågor

”Sluta klä klimatpolitiken i säck och aska.”

7 augusti 2022 05:15

Det vore bra om de partiledare som inför höstens val söker väljarnas stöd växlar retorik. Den oggrundade pessimismen försvarar politiska beslut och motverkar ansvarstagande bland de allt fler människor och företag som tar klimatfrågan på allt större allvar, skriver Mikael Karlsson, docent i miljövetenskap vid Uppsala universitet.